

LIKOVNE RAZSTAVE V OKVIRU LOŠKEGA MUZEJA V LETU 2002

Galerijska dejavnost Loškega muzeja se odvija na kar štirih razstaviščih. V Galeriji Loškega muzeja smo sezono 2002 odprli z razstavo slikarja in grafika **Lojzeta Spacala** z naslovom *Neznani*, ki nam jo je posredovala Mestna galerija Piran ter kustosinja razstave Nives Marvin. Lojze Spacal (1907, Trst - 2000, Trst) bo s svojim delom ostal zapisan tako v slovenski kot tudi v italijanski likovni umetnosti 20. stoletja. Po maturi na Umetnostnem liceju v Benetkah je svoj študij nadaljeval na Umetniškem inštitutu za dekorativno umetnost v Monzi ter na Akademiji Brera v Milanu. Po vojni se je vrnil v Trst, uredil pa je tudi staro hišo v Piranu ter kraško domačijo v Škrbini pri Komnu. Javnosti je bil umetnik poznan predvsem po obsežnem opusu lesorezov in linorezov, vendar njegov opus vključuje tudi druge grafične tehnike, kot so akvatinta, sitotisk in jedkanica. V avtorjevem opusu najdemo tudi oljne slike na platnu, gvaše, akvarele in risbe, znana pa so tudi njegova monumentalnejša dela - poslikave, sgrafitti, mozaiki ter ilustracije (mozaik v pritličju Beneške hiše v Piranu, bronasti reliefi na portalu umetnikove hiše na Punti, scene za Verdivjevo gledališče v Trstu ...). Razstava *Neznani* je obiskovalcem prikazala del manj znanega opusa, ki je vezan na čas umetnikovega delovanja v Slovenski Istri, natančneje v Piranu. Najstarejše razstavljeno delo je bila mala grafika z naslovom *Marina* iz leta 1947, ki je že zrcalila izjemno izrazno moč, ki smo ji lahko sledili skozi celoten umetnikov opus. Razstavljene so bile tako risbe kot tudi grafike, ki so se navezovalle predvsem na tri teme - Savudrijski čolni, barke in soline. Vsi trije motivi so se v umetnikovem opusu neprestano ponavljali ter izrisani prihajali na plan vedno z neko osvežitvijo. Te številne variante enega motiva so tako realizirane v različnih tehnikah risbe in slike na papirju, ki so nekakšna predpriprava za izvedbo v grafičnem tisku. Razstava je bila na ogled od 25. februarja do 4. aprila, ko jo je zamenjalo še eno gostovanje iz Obalnih galerij - razstava sodobne avtorice **Tanje Špenko** iz Ljubljane. Zaradi preobsežnosti razstave je bil predstavljen le izbrani del pregledne razstave, ki je bil poprej na ogled v Mestni galeriji Piran. Avtorica Tanja Špenko je bila rojena leta 1956 v Ljubljani. Leta 1979 je zaključila študij slikarstva pri profesorju Štefanu Planincu na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Delu slikarke lahko javnost sledi od izteka sedemdesetih let dalje, znana pa je predvsem po kombinira-

nju slikarstva in elementov fizike oziroma po tridimenzionalnih slikarskih /poslikanih objektih, ki jih je ustvarjala do poznih devetdesetih let. Ob razstavi smo priredili tudi predavanja za Gimnazijo Škofja Loka na temo Tanja Špenko - o opartu, kinetični umetnosti in minimalizmu. Razstava je bila odprta od 11. aprila do 11. junija.

Konec maja je v Poljanah v Poljanski dolini potekala tokrat že **šesta kolonija Iveta Šubica**, na kateri se je zbrala pisana družina umetnikov, članov ZU Škofja Loka (Tomaž Lunder, Barbara Demšar, Rado Dagarin, Simon Mlakar, Jurij Kalan, Manja Šubic, Mirna Pavlovec, Marjan Žitnik in Metod Frlic) in gostov (Boge Dimovski, Vladimir Klanjšček, Jože Slak - Đoka, Gigo de Brea, Marko Jakše, Manja Vadla in Irena Romih), ki so ustvarjali na temo *Pred lovom*, istoimenske slike Jurija Šubica (1883), ki je bil prvi Slovenec, ki je sodeloval na razstavi v pariškem Salonu. Zapis kolonije je bil predstavljen na razstavi, kjer so umetniki pokazali, da kljub vedno bolj uveljavljajočim se sodobnim smernicam sledijo tistemu staremu umetniškemu orožju - čopiču in barvi ter kiparskemu materialu. Razstavo, ki je bila na ogled od 26. junija do 25. avgusta, je pospremil tudi katalog v časopisni izvedbi, kjer so bili v sliki in besedi predstavljeni posamezni avtorji ter vzdušje in dogodki, ki so se odvijali v maju v hiši Pod skalo v Poljanah.

Od 5. septembra do 15. septembra je bila v Galeriji Loškega muzeja razstava akademskega slikarja **Mira Zupančiča** (1937, Rimske Toplice), ki se je po diplomu na Kunstschule der Stadt Linz v Linzu v Avstriji, leta 1963 preselil v Cleveland, ZDA. Kmalu se je srečal s slovenskim rojakom, kiparjem Francetom Goršetom, ter se leta 1964 skupaj z drugimi likovniki na novi celini predstavil ameriški publiki na veliki skupinski razstavi v okviru kluba LOK. Po letu 1970 se je Zupančič preselil v New York, kjer je odprl svoj atelje ter se izpopolnjeval na New York School of Visual arts. Razstavljal je na različnih koncih nove celine, izdeloval ter načrtoval slikana okna v tehniki tifany, restavriral in ilustriral ter bil tudi urednik časopisa Daily Mirror. Na razstavi v Škofji Loki je avtor prikazal dela, ki so nastala v zadnjem obdobju, kjer je vidno izhodišče pokubistične narave, ki se nanaša predvsem na čas, ko se je umetnik šolal in oblikoval. Ta čas mu je zapustil neminljiv pečat, ki ostaja prisoten v njegovem delu tudi danes. Na ogled so bila dela v oljni tehniki ter v tehniki akvarela in gvaša.

V sodelovanju z Galerijo sodobnih umetnosti iz Celja smo pripravili obsežnejšo predstavitev slikarja **Žarka Vrezca** (1950, Ljubljana), ki je slikarstvo študiral na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani v letih 1970-1974. V najzgodnejšem obdobju je ohranjal figuraliko, kateri se je kmalu odrekel in se k njej za trenutek vrnil le v osemdesetih letih. Iz figuralike se je preusmeril v abstrakcijo oziroma v analizo slikarskih elementov (barva, linija), predvsem pa se je posvetil osrednjemu problemu - prostoru slike. V devetdesetih letih je izpostavljaval predvsem črto v osrednjem polju, kasneje pa je njegova slika stopila v prostor. Nekaj časa se je posvečal tudi izrazito intimnim formatom slik na papirju. V okviru projekta relikvije je izpostavil svoja starejša dela, ki jih je razrezal na trakove ter jih sestavil v spremenjenem vsebinskem okviru. Razstavo je pospremil katalog, odprta pa je bila od 19. septembra do 27. oktobra, na lokacijah Galerije Loškega muzeja (večji formati) in v Galeriji Ivana Groharja (manjši format).

Koroškega avtorja, slikarja in pedagoga **Stojana Brezočnika** je predstavila galerija Koroškega muzeja iz Raven na Koroškem. Rodil se je v Slovenj Gradcu leta 1954, leta 1979 je diplomiral na Pedagoški akademiji v Mariboru. Deluje kot likovni pedagog na osnovnih šolah. Na razstavi z naslovom *Slike z razstave* se je predstavil z naj-novejšim ciklom grafik, izdelanih v tehniki suhe igle. Grafike je zaznamovala stroga linearnost, značilen intimizem in liričnost, ki se izražata v slokih, ponekod že kar ekspresivno razgibanih figurah, ki stopajo po prečiščenem prostoru. Razstava je bila odprta od 5. novembra do 1. decembra in je tudi zaključila razstavno sezono v Galeriji Loškega muzeja.

V okviru razstavnega programa na področju likovne umetnosti je v januarju v razstavišču Okrogli stolp nastopil loški umetnik, slikar **Lojze Ferenc**, ki se je predstavil z izborom slik na temo *Škofjeloški utrinki*. V tehniki olja na platno je razstavil izseke domačega mesta in okolice z likovno govorico, ki jo zaznamuje izrazit realizem. Razstava je bila odprta od 14. decembra 2001 do 30. januarja 2002.

Februarja (11. 2.-11. 3.) je bila na ogled razstava **Faksimile Spominske knjige družbe svetega Dizme**. Družba svetega Dizme je imela posvetni značaj /v nasprotju s cerkvenim značajem t. i. bratovščin/ in je bila ustanovljena leta 1688 na pobudo Janeza Gregorja Dolničarja. Strani Spominske knjige svetega Dizme so nastajale vse do leta 1801, ko je družba razpadla, tako da smo na razstavi predstavili le najpomembnejši del oziroma obdobje od leta 1740 do leta 1774, ko je za družbo svetega Dizme ustvarjal slikar Simon Tadej Volbenk Grahovar, čigar dela zaznamuje prehod iz realizma zgodnjega baroka do naturalizma rokokojevskega toka. Razstavljenih je bilo 60 strani - 60 miniatur na pergament izdelanih v tehniki gvaša; vsaka stran je predstavila posameznega plemiča z značilno zgodbo /mitološki in alegorični motivi/, grbom in gradom ali graščino, kjer je posameznik živel. Razstavo je posredovala Narodna galerija iz Ljubljane ob priložnosti predstavitve faksimilov Spominske knjige.

Marec (od 14. marca do 9. maja) je prinesel večji projekt z naslovom **Mihelič-Pilon-Montparnasse**, ki ga je bilo moč videti v dveh razstaviščih, in sicer v Kašči, v 1. nadstropju Miheličeve galerije in v Okroglem stolpu Loškega gradu. Omenjena razstava je bila poprej na ogled že na Ptuj in v Ljubljani (Jakopičeva galerija), v Škofji Loki pa smo razstavo dopolnili z dodatnimi, do tedaj neznanimi prizori iz kavarniškega življenja obeh avtorjev, ki sta jih darovala Pilonova galerija iz Ajdovščine in umetnostni zgodovinar Aleksander Bassin. Razstava je bila razdeljena na dva dela; v Okroglem stolpu sta bili na ogled dve platni /Pariška soba, Ulica/ Franceta Miheliča in eno platno Vena Pilon /Portret Franceta Miheliča/ ter dokumentacija Franceta Miheliča iz časa bivanja v Parizu /pisma, razglednice, fotografije, skicirke obeh avtorjev, katalogi, osebni dokumenti... /, v Kašči pa so bile razstavljene odlične risbe in grafike obeh avtorjev, kjer smo lahko vsaj za bežni trenutek ujeli atmosfero francoske prestolnice v začetku 50-ih let. Razstavo je pospremil katalog s teksti Irene Mislej, Marjete Ciglencečki in Alenke Puhar.

Od 17. maja do 17. junija je bila v Okroglem stolpu na ogled razstava del slikarja **Josipa Julijana Buniča - Bune** (1954, Ljubljana). Po desetletju je bila to avtorjeva prva razstava in tako velik dogodek zanj pa tudi za sokrajane in znance, ki so kon-

čno le dočakali predstavitev njegovih zadnjih del. Največ pozornosti so pritegnila velika olja na platnu s tematiko odlično zasnovanih portretov, ki na velikem formatu razgaljajo svoj duševni svet, kateremu se je umetnik približal z osupljivo tankočutnostjo. Poleg portretov so bila razstavljena tudi dela nekoliko bolj abstraktne tematike. V sredino prostora je avtor postavil velikanski lesen totem, ki ga je umetnik ustvaril kot metaforo trpljenja in tragičnih usod, še posebej tistih, ki so se izpolnile na Loškem gradu. Ob razstavi je bil predstavljen tudi kratki film o avtorju, izšla pa je tudi zloženska.

Konec novembra smo v sodelovanju s knjižnico Ivana Tavčarja pripravili razstavo ilustracij v tehniki akvarela **Maje Šubic** (1965), ki so olepšale strani najnovejše zgodbe Tomaža Vrabiča *Žlobudrave bolhe*. Ob otvoritvi, kjer je bilo največ najmlajših, sta zgodbico predstavila Marija Lebar, direktorica knjižnice Ivana Tavčarja iz Škofje Loke in avtor Tomaž Vrabič. In ker je bila razstava namenjena predvsem najmlajšim, je bila temu prilagojena tudi pogostitev, kjer se je peklo kostanj in točilo jabolčnik.

S 5. decembrom je prišla na vrsto razstava fotografij avtorice **Tamare Vodopivec** (1972). Avtorica je diplomirala na oddelku za Umetnostno zgodovino na ljubljanski Filozofski fakulteti, svoj hobi, ki ga goji že vse od začetkov študija, pa namenja fotografiji. Nosilec fotografije oz. posamezne fotografske zgodbe je posamezni del telesa, na katerega avtorica projicira zanimive posnetke posameznih predmetov, ki v kombinaciji z osnovo dobijo popolnoma novo vsebino. Otvoritev je poživila odlična glasba Lada Jakše, ki je prav za to priložnost skomponiral nekaj res zanimivih skladb. Ob otvoritvi je izšla zloženska.

Galerija Ivana Groharja je v januarju gostila dva uspešna mlada loška umetnika, slikarko Barbaro Demšar in oblikovalca Jureta Miklavca, ki sta za svoje delo leta 2002 prejela **Groharjevo štipendijo**. Groharjeva štipendija, ki jo Združenje umetnikov Škofja Loka podeljuje za dosežke na področju umetnosti že od leta 1980, je namenjena umetnikom, ki so s svojim življenjem ali delom povezani s Škofjo Loko. **Barbara Demšar** (1970), ki je do sedaj pripravila že 12 samostojnih razstav in sodelovala na 70 skupinskih, je tokrat v značilni avtopoetiki, a v spremenjenem monokromnem koloritu predstavila dela, ki jih je realizirala v času svojega bivanja v Parizu leta 2002. Ob tej priložnosti je izšel tudi avtorčin katalog, ki je docela predstavil dela umetnice v posameznem obdobju. **Jure Miklavc** (1971), oblikovalec, ki je najbolj dejaven na področju industrijskega oblikovanja, je istočano razstavil široko paleto svojega dosedanjega delovanja na omenjenem področju. Predstavljeni so bili tudi tekaški in smučarski čevlji, pri katerih je Miklavc sodeloval z žirovsko Alpino in kasneje za svoj izdelek prejel tudi posebno nagrado za industrijsko oblikovanje DIDA. Razstava s predstavitev obeh dobitnikov Groharjeve štipendije je bila na ogled od 25. januarja do 15. februarja.

Od 21. februarja do 18. marca je svoja dela v galeriji Ivana Groharja razstavil predstavnik mlajše generacije slovenskih likovnikov, slikar **Milan Kastelic** (1968). Po diplomu pri profesorju Zdenku Huzjanu na likovnem oddelku Pedagoške fakultete, je vpisal magistrski študij na smeri slikarstvo na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Loški publiki se je predstavil s svojimi začetnimi deli, kjer je izpostavljal bar-

vo oziroma barvno ploskev. Zatem je začel v barvno ploskev vnašati element razdrobljenosti v smislu črt oziroma trakov, ki so vzporedno potekali po celotnem slikarskem polju. Zanimive pa so bile parafinske kocke slike, kjer se je element črte nadaljeval v omenjem smislu lepljenih trakov iz raznih materialov, vendar pa je le-te tokrat lepil pod površino osnovne ploskve. Ob razstavi je izšla tudi zloženka.

Manja Vadla, slikarka iz Celja, je popestrila naslednje obdobje razstavne sezone 2002. Razstavila je slike z naslovom 59, ki je označeval dni, ki jih je umetnica nekaj mesecev poprej preživela v Parizu in na francoskem jugu. Slike je zaznamovala izredna živahnost, prepojene so bile z življenjskim optimizmom, ki je zamenjal avtoričino monokromno barvno skalo. "Rožnate slike" so predstavljale umetništvo najbližje v značilno sproščenih interierjih. Posamezne slike je avtorica razdelila v dva neenakomerna dela, s čimer dosega zelen učinek nadaljevanja, zapolnjevanja ene slike z začetkom ali koncem druge. Izpostavlja figuro, ki dominira nad predmetnim in nad detajli, ki so največkrat zakriti z naknadnim barvnim nanosom. Ob postavitvi je avtorica stene in tla galerije oblekla v pikapolonice, ki se pogosto pojavljajo tudi v njenem slikarskem delu in so avtoričina metafora za pobeg. Razstava je bila na ogled od 21. marca do 15. aprila.

Aleksij Kobal (1962, Koper) je svoja najnovejša dela pod skupnim naslovom *Capricciose* razstavljal v mesecu aprilu (18. 4.-12. 5). Avtor je leta 1986 diplomiral na ALU v Ljubljani pri Janezu Berniku, leta 1993 pa je pri Metki Krašovec opravil še grafično specialko. Občinstvo Kobala pozna po izredno odmevnih razstavah, ki jih avtor razstavlja v posameznih ciklih in nam tako vselej ponudi nek zaključen del na svoji slikarski poti. Tokrat nas je presenetila izpostavljena vloga risbe, ki jo je avtor razvijal na nenavadni površini - steklu-ogledalu, v katero je izrisoval podobe v tehniki jedkanja dane površine. Risbo je kombiniral z zanj značilnim odpadnim materialom, ponekod pa se je posluževal tudi računalniške risbe. Pri naslovu se je avtor obrnil h Goyi in njegovemu ciklu *Los Capricios*, predvsem v smislu muhavosti v vsebini, tematiki, ki ji je uspelo nove teme povezati s starimi motivi iz umetnostne zgodovine. Ob razstavi je izšla zloženka.

16. maja smo si lahko ogledali zanimivo fotografsko razstavo dveh avtorjev, **Janeza Pelka** iz Kranja in **Antonia Živkoviča** iz Trbovelj. Avtorja sta razstavila svoje fotografije na temo rock fotografije; le-te sta skozi dolga leta ustvarjala na številnih koncertih tujih in domačih izvajalcev. V nasprotju s Pelkovo predstavo posameznih zvezdnikov, katerih fotografije dokumentirajo konkretne koncertne zgodbe, Živkovičevi rockerji delujejo bolj kot portreti, kjer je ime posameznika brez pravega pomena. Pelko je svoje posnetke predstavil v klasični črno-beli tehniki, Živkovič pa je svoje posnetke skušal ponovno posneti s postopkom svetljenja, dodatne osvetlitve, s čimer je figuro izpostavil iz odrskega dogajanja. Razstava je bila na ogled do 9. junija.

Od 13. junija do 2. julija je bila na ogled razstava slikarja in grafika **Vladimirja Makuca**. Vsestranski primorski umetnik (rojen je bil leta 1925 v Solkanu pri Novi Gorici) je po diplomu iz slikarstva na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani (1954) pri profesorju Miroslavu Šubicu opravil tudi restavratorsko specialko. Na področju likovnega ustvarjanja je Makuc prisoten že vrsto let in ga zaradi številnih nagrad poznajo tudi zunaj slovenskih meja.

Makuc je že v svojih začetkih, ko se je intenzivneje posvečal grafični tehniki, ustvaril osebno prepoznaven likovni zapis in vsebino in od tega ni nikdar odstopil. V svoje poetične, intimno občutene krajine je izrisoval življenje v obliki ptice, vola in ženske kraševke. Osebna skromnost se pri avtorju kaže skozi celoten opus, ko ostaja zvest tako motiviki kot tudi skromni barvni skali zelenih, rjavih, modrih in črnih. Vse omenjene značilnosti je prinesla tudi njegova najnovejša razstava z izborom risb.

Gani Llallosi, mlajši ustvarjalec albanskega porekla (rojen v Prištini) je popestril loško poletje z razstavo, ki jo je naslovil *Srebrne sanje o Andyju*. Razstava je nastala kot rezultat avtorjevega drugega obiska v Berlinu, v času ko je v tem mestu potekala retrospektivna razstava popartovskega kralja Andyja Warhola. Llallosi se je vrnil h koreninam poparta in ga skušal preinterpretirati v luči sodobnega človeka. V tem smislu je izpostavil LP-plošče, na katere je z značilno popartovsko gesto večkratne ponovitve izpostavil miniaturne podobe rožnate krave (značilnega dela Andyja Warhola). Tem je v jukstapozicijo postavil velikansko podobo istega motiva, kjer sta se soočila tradicionalna slika in navidezno elektronska podoba, ki so jo ustvarjali vzporedno potekajoči lepljeni in poslikani trakovi, ki so ustvarili videz gibljivosti. Za tiste, ki bolj podrobno spremljajo delo tega umetnika, je bila pričujoča razstava prav gotovo novost, zaradi zanimive in nenavadne postavitve pa je skozi poletje privabila v Galerijo Ivana Groharja marsikaterega naključnega obiskovalca našega mesta. Razstava je bila na ogled od 4. julija do 25. avgusta.

Po pregledni razstavi **Žarka Vrezca**, ki je bila na ogled v prostorih Galerije Loškega muzeja in hkrati /dela na papirju/ v Galeriji Ivana Groharja smo v slednji predstavili slikarja **Jurija Kalana**. Kalan kljub poplavi najnovejših medijev ostaja zvest slikarstvu; zvest pa je tudi vsebini, ki jo srečujemo v sorodni govorici že vse od začetkov njegovega javnega delovanja. Velika platna s podobami avtorjevih najbližjih so nas zopet presenetila s svojo neposrednostjo, odprtostjo, z veliko mero humorja, ironije in karikiranosti, ki pa v nobenem pogledu ne presežejo mere dobrega okusa, ampak le podajajo posameznika z vsemi njegovimi značilnostmi in pomanjkljivostmi. Avtor je predstavil tri platna, izvedena v nadnaravni velikosti, ter nekaj manjših formatov, vsa dela pa so izdelana v oljni tehniki. Ob razstavi sta izšla tudi zloženka in katalog.

Zadnjo razstavo v Galeriji Ivana Groharja je s svojimi deli zaznamovala **Jasna Samarin**. Avtorici, ki je svoj študij zaključila na ALU v Ljubljani pri profesorju Emeriku Bernardu, je uspelo s svojimi deli prepričati tudi francosko občinstvo, kjer se je predstavila na nekaterih skupinskih razstavah. Sedaj ima za seboj že več samostojnih predstavitev v najodmevnejših slovenskih razstaviščih. S svojo nenavadno tehniko kombinacije fotografije in klasične slike vselej izzove prenekatera vprašanja o postopku izdelave posamezne slike; po razvijanju fotografskega materiala, povečavi in končnemu razrezu sledi fiksiranje na platno, ki ustvari vsebino, kjer se kaže avtoričino zanimanje za raziskovanje prostora, teksture, v najnovejših delih pa predvsem risbe kot likovne tehnike. Razstava je bila odprta do 13. januarja 2003, ob tej priložnosti pa je izšla tudi zloženka.

Ob omenjenih razstaviščih v Škofji Loki pa naj še enkrat omenim Galerijo Franceta Miheliča, kjer smo po projektu Mihelič-Pilon-Montparnasse v oktobru odprli

razstavo del akademskega slikarja in profesorja na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, Franca Novinca. Novinčevo slikarstvo zaznamujemo z besedo nova krajina, likovnim pojmom, ki označuje celo vrsto slikarjev, ki so se v vsebini zavezali krajini. V svojem delu se avtor ne poskuša mimetično približati dejanski podobi, ampak le-to uporabi za nek izraz stanja duha, ki ga zaznamuje z izredno močno barvno skalo. Avtor je predstavil dela, nastala v obdobju od 1998 do 2002; ob razstavi je izšel tudi katalog.

MUZEJU 1997-2004

1. razstava: 1997-2004
2. razstava: 1997-2004
3. razstava: 1997-2004

1. razstava: 1997-2004
2. razstava: 1997-2004
3. razstava: 1997-2004
4. razstava: 1997-2004
5. razstava: 1997-2004
6. razstava: 1997-2004
7. razstava: 1997-2004
8. razstava: 1997-2004
9. razstava: 1997-2004
10. razstava: 1997-2004

Št.	Ime avtorja	Leto	Št. del
1.	Franc Novinc	1998	12
2.	Franc Novinc	1999	12
3.	Franc Novinc	2000	12
4.	Franc Novinc	2001	12
5.	Franc Novinc	2002	12
6.	Franc Novinc	2003	12
7.	Franc Novinc	2004	12
8.	Franc Novinc	2005	12
9.	Franc Novinc	2006	12
10.	Franc Novinc	2007	12